

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 26 maart 2009

MEDITATIE

Welbehagen

Tussen de kribbe van Bethlehem en het kruis van Golgotha ligt de lijdensweg van de Heere Jezus Christus. Op die weg komt u veel mensen tegen die allen dat lijden verzaard hebben. Vooral het laatste deel van Jezus' lijdensleven noemt er velen bij naam. Kajafas, Herodes, Pontius Pilatus, Judas. En dan de schare die roept: Kruis Hem, kruis Hem. Vijanden die Zijn lijdensbeker vullen. Wat heeft Hij veel van hen moeten lijden.

Maar bedenk dat Hij méér nog heeft moeten ondervinden van de kant van Zijn vrienden. Wat een verdieping van Zijn lijden van die kant. Wat een smart als Petrus, Jakobus en Johannes in slaap vallen en niet één uur met Hem kunnen waken. Wat een slagen in Zijn middelaarsziel als alle discipelen Hem verlaten. Wat een moeite als Petrus zweert z'n Meester niet te kennen.

Zo gaat het lijden gestalte krijgen in al z'n diepte, in al z'n zwaarte. Ja, is dat zo? Is het zo dat, als wij alles optellen wat mensen Jezus hebben aangedaan, wij dan het lijden hebben

Doch het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen.

Jesaja 53 : 10a

in z'n totale omvang? Weet u, als u om u heen ziet naar alle mensen die te noemen zijn, als u uw blik laat gaan tot aan de einden der aarde, dan hebt u de zwaarte van heel Zijn lijden nog niet gepeild. Zelfs niet, als u de hel erbij neemt met alle duivelen en demonen.

Maar, zo vraagt u, waar moet ik dan heen kijken? U moet opzien naar de hemel! De hemel? Ja, en nog duidelijker gezegd, u moet opzien naar de God van de hemel, de HEERE. Maar wat heeft Hij dan met deze lijdensgang te maken? Alles!

Vanaf de kribbe tot en met het kruis staat er geschreven boven het hoofd en het leven van de Zaligmaker der wereld: „Doch het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen.” Behagen, dat is hier welbehagen. Dat betekent dat Gods hand in dit alles is en dat Zijn raad wordt volvoerd. Het behaagde de HEERE! Op deze Naam

valt alle nadruk: de HEERE. Ziet u in gedachten Jesaja deze woorden schrijven? U hoort daarin de verwondering van z'n hart. Waarom? Omdat hij door het geloof ziet tot in het binnenste van het hart van God. Hier ziet hij de bron waaruit later het woord gevloeid is: „Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden.” Het is als legt dat woord “welbehagen” een ogenblik de eeuwigheid open. Daar is de stilte, en in die stilte wordt raad gehouden. Daar is een eeuwigheidsstem: “Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, maar hoe zal Ik u onder de kinderen zetten.” Daar is 's Vaders stem, maar - in alle eerbied - vol verlegenheid. Waarom? Wel, Hij ziet de zonde, de breuk, de ongerechtigheid, de dood. Ziet u die ook? Waar? zo vraagt u. Wel, bij uzelf. Want zeg eens: Waar komt u vandaan, o mens? Weet u, dat u uit het Paradijs komt? Wat hebt u daar gedaan? Kijk eens hoe u Gods heiligheid hebt aangerand en hoe u Zijn eer hebt vertrapt. Wie buigt het hoofd daarbij? Want dit Paradijs is een verloren Paradijs. Kan God daar zomaar aan voorbij gaan? Nooit. Maar hoe zal Hij dan Zijn liefde laten uitgaan tot de voorwerpen van Zijn liefde? Hoe zal God zulke boos- en hellewichten weer in Zijn gemeenschap kunnen opnemen? Daartoe zullen Zijn deugden verheerlijkt moeten worden. Zijn eer zal moeten worden hersteld en aan Zijn gerechtigheid zal genoegdoening moeten worden gegeven. Maar wie, wie zal dat kunnen? Wie zal aan de eis van Zijn gerechtigheid kunnen voldoen? Hij is immers de Hoge, de Heerlijke, de Rechtvaardige. Wie worstelt hier in nood en doodsgevaaren, als u het betuigen moet, dat u de prijs der ziel aan God niet kunt voldoen, noch in de tijd, noch in de

Inhoud

- 1 Meditatie: Welbehagen
- 3 Bijbelstudie: Het wonder van de plaatsbekleding (3)
- 4 Dominee worden (1)
- 6 De avondschemering van het leven (5)
- 7 Van zee tot zee: “Vertel de minister-president wat de echte schatten van Alberta zijn”
- 9 Commentaar: De Bijbel en de plaats van de vrouw
- 10 Kwetsbaar kind zoekt leerkracht
- 11 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

87e jaargang

Nr. 26

eeuwigheid. En toch moet het. God doet van Zijn recht geen afstand. Dat is het juist wat God in heilige verlegenheid bracht. Hij ziet immers de zonde, de dood, de breuk, de ongerechtigheid. "Is daar iemand?" zo vroeg Hij. Maar er was niemand. U niet, ik niet, wij niet. Maar toen, toen was Hij daar, die Ene, de teerbeminde Zoon van de Vader. Hoor: "Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden van Mijn ingewand."

De Zoon van de Vader is Knecht van de Vader geworden. Daar is Zijn borgstelling, van eeuwigheid. Hij zal verzoening aanbrengen op grond van voldoening. Hij, de Zoon van God, zal komen om te doen wat niemand kan doen. Waar geen weg meer was zal Hij die openleggen in het spoor van Zijn bloed. Want Hij zal Lam zijn, het Lam van God. Wij, wij kunnen God de eer niet meer geven die Hem toekomt. Wij gaan door om God van Zijn eer te beroven.

En het gaat toch juist om de vraag: Hoe komt God aan Zijn eer? Maar nu komt Christus Jezus. Hij gaat teruggeven wat Hij niet heeft geroofd. Hoor 't in de kerstnacht: "Ere zij God in de hoogste hemelen". Maar zie wat een lijdensweg daar aan voor Hem verbonden is; 't is de weg van de verbrijzeling. Verbrijzelen dat is: tot stof verpulveren, volkomen krachteloos maken. Zie Zijn benauwdheid in Gethsemané, zie

Hem bij Pilatus, voor Herodus, op Golgotha. Hij, de Zoon van de Vader, in onze menselijke natuur. Zijn borgstelling van eeuwigheid werkt Hij uit in de tijd. Daarom heeft de Vader Hem lief. "Deze is Mijn geliefde Zoon, in welke Ik Mijn welbehagen heb".

Zo ziet Gods eeuwige liefde eruit, gekleurd in het bloed van de Zoon van God. "Het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen". Dat is het onmenselijke; dat is bovenmenselijk. Daarom is genade rijk en vrij. Daarin had God behagen. Want Hij heeft geen lust, geen behagen, in uw dood. "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood van de goddeloze! Maar daarin heb ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij ster-

ven, o huis van Israël?"

De dood van de Zoon van God is van oneindige kracht en waardigheid, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden van de ganse wereld.

Zie het vredesplan, opgemaakt op kosten van het Lam. Hij werd verbrijzeld, maar dat heb ik me waardig gemaakt, dat heb ik verdiend. Wie zal het kunnen verklaren als het wonder openvalt: "Doch het behaagde de HEERE Hém te verbrijzelen".

Dat kan Jesaja niet verklaren, dat kan niemand verklaren. Dat is te groot, te diep, want dat is Goddelijk. Het vraagt om geloof, gewerkt door de Heilige Geest. Dat leidt tot aanbidding vanwege deze eeuwige liefde. Daar wordt gezongen van goedertierenheid en recht. Kent u die lofzang over het heilig recht van God? Hoor in Psalm 101:

*"k Zal van de deugd der milde goedheid zingen,
van 't heilig recht der strenge rechtsgedingen:
een psalmgezang, o hooggeduchte HEER,
Uw naam ter eer."*

Lelystad,

ds. R. Kattenberg

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de recensies van de aangekondigde boeken.

Het wonder van de plaatsbekleding

Genesis 22

Izaks vraag en Abrahams antwoord

Samen gingen ze de berg op, Abraham en Izak. Abraham droeg het vuur en het mes en Izak droeg het hout. En toen kwam daar ineens die vraag van Izak: "Zie het vuur en het hout; maar waar is het lam tot het brandoffer?" (vers 7).

Die vraag moet toch wel als een scherp zwaard door Abrahams ziel zijn gegaan. Het was de worsteling in Abrahams ziel, dat hij zijn enige, die hij liefhad, moest offeren. En nu kwam zijn enige met deze vraag. Kindervragen kunnen het ouderhart soms zo in verwarring brengen. Wat moest Abraham nu doen? Moest hij Izak het vonnis aanzeggen? Wat een strijd in Abrahams hart. Een strijd, waarin hij geen uitkomst zag. Gods gebod was volstrekt. Daar was niets op af te dingen. Zulke wegen gaat de Heere met Zijn kinderen. Wegen, waarin geen uitweg overblijft. Wegen vol van de worsteling tussen geloof en ongelooft, wegen, waarin alle omstandigheden schijnen te spotten met de beloften Gods. Maar als het geloof geloven mag, dan geeft het zich op hoop tegen hoop in Gods hand.

Abraham stond hier op de breuklijn van bevel en belofte. Volgens de belofte zou Izak leven en volgens het bevel moest hij sterven. Maar Abraham zag op die breuklijn God Zelf staan, de God van het bevel en de God van de belofte. Op dat kritieke moment mocht Abraham zich aan die God kwijtraken. Daarom kon hij zeggen tot Izak: "God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon." (vers 8).

Abraham mocht Izak hier kwijtraken in Gods voorzienigheid. Hij mocht Izak wijzen op die God, Die in alles voorziet. Nee, dit antwoord aan Izak was niet om er af te komen. Het was een geloofsantwoord: "God zal wel zorgen, mijn lieve kind." Daarom had Abraham ook gezegd tot zijn knechten: "Als wij aanbeden zullen hebben, dan zullen wij tot u wederkeren." (vers 5). In gehoorzaamheid zou hij Izak offeren. Maar tegelijk klemde hij

zich aan de belofte vast. Daarom overlegde hij, dat God machtig was Izak uit de doden op te wekken (Hebreeën 11:18). De Heere zou het zo maken, dat de belofte vervuld zou worden al ging het bevel dwars tegen de belofte in.

In dat geloof is Abraham niet beschaamd uitgekomen. Zeker, al Gods kinderen weten hoe het geloof beproefd en aangevochten wordt, maar ze weten ook, dat het geloof niet beschaamd wordt omdat de Heere de nooit beschamende Rotssteen is.

Het is geen kleine zaak, zonde te kennen, schuld te gevoelen, en geen Borg, geen offer te hebben. Als Gods toorn brandt en Gods recht eist, wat wordt het dan bang voor onze ziel.

Een bange zielenvraag

"Waar is het lam tot het brandoffer?" Die vraag klinkt nog uit het hart van schuldverslagen zondaren. Het zijn degenen, die de Heere uit eeuwige liefde trok met liefdekoorden, die door Hem zijn opgezocht, geroepen, getrokken. Zij mochten iets gaan zien van Gods goedertierenheid en barmhartigheid, iets ervaren van Zijn liefde en genade. Dat heeft hun hart verbroken. Dat deed hen ook hun zonden hartelijk bewenen en belijden. Het werd hun diepe smart, hun innige zielenpijn, dat zij gezondigd hebben tegen een goeddoend God.

Het werd hun droefheid, dat zij de Heere moeten missen om eigen schuld. Hoe graag zouden ze de Heere genoegdoening geven. Met Micha werd het: "Waarmede zal ik de HEERE tegenkomen, en mij bukken voor de hoge God? Zal ik Hem tegenkomen met brandofferen, met eenjarige kalveren?" (Micha 6:6). Ze zouden de Heere willen tegenkomen met hun werken hun deugden, hun gebeden, hun gerechtigheden. Ze zouden de Heere zo graag tot goedgunstigheid willen bewegen met hun beweegoffers.

Onder Israel werden beweegoffers gebracht. Delen van het offer werden voor het altaar heen en weer bewogen, zoals de borst van het offerdier, de eerste schoof of de eerste broden. Dat alles om de Heere te behagen, Zijn gunst af te smeken. Zo kunnen ook wij dan bezig zijn met onze beweegoffers.

Door de ontdekking van de Heilige Geest leren we dan dat onze offers de Heere niet kunnen behagen. De Heere eist een volkomen genoegdoening, die wij nooit kunnen geven. Hij eist een volkomen gerechtigheid. Dan leren we het zien dat onze tranen de zonde niet kunnen afwassen, dat onze gebeden met zonde bevlekt zijn, dat onze gerechtigheden nog enkel zonde zijn voor God, dat we onze schuld nooit zelf kunnen betalen. Dan wordt alles afgesneden. Door mijn verdiensten en werken kan ik de heilige God nooit bevredigen. Alles moet verbranden in Gods rechtvaardige toorn. Alles is tekort.

Het is geen kleine zaak, zonde te kennen, schuld te gevoelen, en geen Borg, geen offer te hebben. Als Gods toorn brandt en Gods recht eist, wat wordt het dan bang voor onze ziel. Wat wordt het dan onverdraaglijk: "Mijn ziel schreit naar God, maar Hij moet Zich verbergen vanwege mijn zonden; Hij moet tegen mij toornen vanwege Zijn recht."

Het Evangelieantwoord

"Waar is het lam tot het brandoffer?" Die vraag van Izak krijgt weerklank in schuldverslagen harten. "Hoe kan God bevredigd worden? Hoe zal ik vrede met God vinden? Hoe zal mijn schuld betaald worden?" Dan is het aan onze kant onmogelijk en afgesneden. Niets kan ik geven tot lossing van mijn ziel. Gods oordeel is rechtvaardig. Maar daaronder schreit onze ziel, omdat we niet meer buiten God kunnen. Alleen in Hem is leven, blijdschap, zaligheid. Maar Hij moet op ons toornen naar recht. Dan blijft er geen weg tot God meer over. En toch, God loslaten? Dat kan niet! Zo roept dan de ziel tot God. Zo wordt die vraag geboren: "Waar is het lam tot het brandoffer?"

Mijn werken en tranen, mijn zuchten en bidden, mijn deugden en plichten kunnen Gode geen betaling bieden. Maar waar is het lam tot het brandoffer? Dat is de vraag van iemand, die zich het oordeel waardig keurt, die God rechtvaardigt, maar die de Heere toch niet kan loslaten.

Is het zo met u? Leeft het in uw hart,

dat u een Borg nodig hebt, Die in uw plaats betaalt, een Brandoffer, dat in uw plaats verteerd wordt? Hoor dan het Evangelie vanuit Genesis 22: "God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien." Abraham zei het tot Izak, maar het is duizenden jaren later nog steeds de grote inhoud van de Evangelieboodschap. "Hoopt op de Heere, gij vromen; is Israel in nood, er zal verlossing komen, want Zijn goedheid is zeer groot".

Hij zal Zichzelf een Lam ten Brandoffer voorzien. Hij hééft erin voorzien. Hij heeft voorzien in een Offer, een Borg, een Zaligmaker. Zijn Enige, Die Hij liefhad, heeft Hij gegeven om het

Brandoffer te zijn. Christus is verteerd op Golgotha in de vlammen van Gods rechtvaardige toorn. Zo heeft dat Lam Gods Zijn toorn gestild, Zijn gramscap geblust, Zijn recht genoeggedaan. In dat Lam ligt een rechtsgrond onder de zaligheid. Wat een ruimte gaat er open als het oog geopend wordt voor het Lam. Ruimte waar geen ruimte was. Voor dat Lam is uw zaak niet te slecht, niet te hopeloos. Schittert in Genesis 22 dan niet de komende Christus?

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J. J. van Eckeveld

dringen, maar is schuldig de tijd te verwachten, dat hij van God beroepen wordt, opdat hij getuigenis hebbe van zijn beroeping (NGB 31). Wat kan dat moeilijk zijn, ook in bovengenoemde gevallen: de theologiestudie is af en dan...? We worden (wat) ouder... en dan? Van opvattingen veranderen? De Heere 'helpen' om toch in het ambt te komen? Een stuk ontworteling dreigt zich dan wel eens te voltrekken. Want *ik moet en zal toch* dominee worden.... Maar, waar zit het dan op vast? Kunnen ménsen dan de volvoering van Gods raad in je leven blokkeren? Kunnen mensen de waarachtigheid van Gods spreken in je leven dan vernietigen? Neen toch? Maar dat vraagt wel een eerlijk zelfonderzoek. Zelfonderzoek, allereerst van betrokken broeder, maar ook van allen die hierin een (grote) verantwoordelijkheid dragen.

Begeerte en nood

Laten we eerst eens over de *bekering* nadenken. U zegt, dat is toch niet nodig, dat weten we toch wel. Toch kan het allereerste wat vereist is tot het ambt der onderwijzing, ja in elke mensenleven, vragen oproepen of zorgen baren. Vragen in het persoon-

De begeerte tot het ambt kan sterk zijn, het doorleven van de nood van onze medemensen op reis naar de eeuwigheid kan oprecht zijn. Maar uitsluitend het gevoelen van de begeerte en de nood is nog geen roeping.

lijke leven, zorgen in het ambtelijk leven. Het kan zijn, dat er mensen naar het curatorium komen, bij wie de bekering – voorzichtig uitgedrukt – reeds vragen oproept. Het kan ook zijn, dat er mensen naar het curatorium komen, die oprecht de Heere vrezden, maar waar de duidelijke roeping gemist werd. De begeerte tot het ambt kan sterk zijn. Daar komen we nog op terug in het tweede artikel. Het gevoelen van de nood van onze medemensen op reis naar de eeuwigheid kan oprecht zijn. Dat werkt de Heere – als het recht ligt – in ieder van Zijn kinderen. Maar uitsluitend het gevoelen van de begeerte en de nood is nog geen roeping. Daar is toch méér voor nodig. Allereerst de *waarachtige* bekering tot God.

Dominee worden

Wat wil jij later worden? Wanneer een jochie je dan spontaan toevertrouwt, dat hij dominee wil worden, wat zeggen we dan? 'Dat zou mooi zijn, joh, en je weet dat je daar een nieuw hart voor nodig hebt. Dat is het belangrijkste voor iedereen, wat je later ook wordt'.

Bekering en roeping

Jaren later. Dan komt de vraag: wat ga je later studeren? Al of niet met de juiste vooropleiding werd dan in mijn 'eertijds' als schooldecaan ook nog wel eens gereageerd met: 'ik ga theologie studeren'. Hoe moet je daarop reageren? Serieuze, betrokken, bewogen jongens vaak, waarvan je hoopt en bidt dat de Heere ze in Zijn dienst zou willen gebruiken. Maar je blijft toch eerlijk zeggen, dat je 'theologie' niet zo maar kiest. Afgezien nog van het feit, dat deze studie in het huidige universitaire klimaat voor een jongvolwassene niet eenvoudig is en dat de maatschappelijke mogelijkheden buiten het ambt beperkt zijn. Voor het ambt is en blijft voor jong en oud(er) immers nodig: *bekering en roeping*. Dat is toch eerlijk en bijbels. Het gaat er toch niet maar om 'ben ik met God bezig en vind ik dat ik dominee moet worden'. Neen het gaat om de oprechte wetenschap, dat *God* met mij begonnen is en dat het *Zijn wil* is dat ik dominee word. Daarbij gaat het 'niet om naarheid en om zwaarheid', zoals ik het de oude ds. Chr. van Dam

zo vaak heb horen zeggen, maar 'om klaarheid en om waarheid'. Om dat wat God werkt en spreekt en daarom ook afdrukt.

In vier artikelen willen we daar wat over na denken. Het eerste over de bekering en de drie laatste over de roeping tot het predikambt. Zo maar wat spontane gedachten, zonder volledig te zijn. Dit mede met het oog op de vergadering van het curatorium op 25 tot 27 mei D.V. en de daaraan voorafgaande kerkenraadsvergaderingen om mogelijk een attest te verlenen aan broeders, die werkzaamheden hebben met de roeping tot het dienstwerk. Als teken van medeleven met de broeders van de kerkenraad en de broeders die gehoord willen worden. Meeleven, doet u dat ook? Vooral in gebed...? Niet alleen in mei.

Ik moet en zal

Want je ziet er toch zo naar uit, dat de Heere (jonge!) mannen krachtig wil uitstoten om toebedeid te worden en te gebruiken tot het noodzakelijke ambt der onderwijzing. Het is Gods geopenbaarde wil, dat er *drie* ambten zullen zijn in de gemeente. Hierin moeten we niet wijzer (willen) zijn dan God. Drie ambten strekken tot welzijn der gemeenten, onder Gods onmisbare gunst en zegen. Daartoe belijdt Guido de Brés als de tolk van de kerk der eeuwen: '...zo moet zich dan een iegelijk wel wachten door onbehoorlijke middelen zich in te

Weg en wezen

De *weg* van de bekering kan zo verschillend zijn. Daar spelen allerlei factoren een rol: eertijds, leeftijd, karakter, omgeving, verleden, geestelijke leiding enz. Maar we geloven toch allen dat het *wezen* van de bekering door de jaren heen in het leven van al Gods kinderen hetzelfde is. Wezenlijk is Timotheüs hetzelfde bekeerd als Paulus. Manasse als Samuël, Rachab als Johannes. Als we het over bekering hebben dan bedoelen we daarmee het werk van Gods genade in Christus zoals dat in zondag 33 van ons Troostboek wordt verwoord: enerzijds een hartelijke zondesmart, zondehaat en zondevlucht, maar ook anderzijds een hartelijke vreugde in God door Christus. Dát bedoelen we toch met bekering? Onze voorzitter ds. J. J. van Ekeveld vraagt het altijd zo eenvoudig, voordat iemand in onze vergaderingen het woord krijgt: 'hoe is het tussen de Heere en uw ziel?' Eenvoudiger kan het toch niet gevraagd worden? Dan luisteren we zo graag naar de zielen taal: hoe iemand een verloren zondaar voor God geworden is en hoe de gezegende Christus waarde in zijn leven gekregen heeft. U begrijpt toch wel, wanneer iemand drie kwartier(!) aan het woord is om zijn 'beking' te vertellen en de naam van de Heere Jezus niet één keer noemt, dat we dan als vergadering bedroefd zijn. Verdrietig over wat we (niet) horen. Het gaat er toch om, dienaar van *Christus* te zijn. *Hoe* heb je Hem leren kennen? *Wat* ken je van nu Hem? Dat mag toch beluisterd worden? Dat zijn toch geen extreme eisen?

De weg naar Jezus

Waarachtige bekering als het eenzijdige genadewerk van de Heilige Geest is immers nodig. Dan spreken we niet alleen over de bevindelijke zaken van zondag 33, maar dan gaat het om het beginnende Geesteswerk zoals onze vaders de weg naar Jezus zo helder in de DL 3\4-11 tot 13 onder woorden brengen: 'Voorts wanneer God dit Zijn welbehagen uitvoert en de ware bekering in hen werkt, zo is het dat Hij niet alleen het Evangelie hun uiterlijk doet prediken, en hun verstand krachtiglijk door de Heilige Geest verlicht, opdat zij recht zouden verstaan de dingen die des Geestes Gods zijn, maar Hij dringt ook in tot de binnenste delen des mensen met de krachtige werking van dezelfde wederbarende Geest... En dit is die wedergeboorte... waarvan zo heerlijk

in de Schrift gesproken wordt, dewelke God zonder ons in ons werkt.... het is een gans bovennatuurlijke, zeer krachtige en tegelijk zeer zoete, wonderlijke, verborgen en onuitsprekelijke werking.... De wijze van deze werking kunnen de gelovigen in dit leven niet volkomenlijk begrijpen; ondertussen stellen zij zich daarin gerust, dat ze weten en gevoelen, dat zij deze genade Gods met het hart geloven en hun Zaligmaker liefhebben'. Ik zou nog wel meer willen aanhalen, maar u leest het zelf maar aandachtig na. Als ook ergens de 'weg naar Jezus' duidelijk wordt verwoord dan is het hier in onze belijdenis. Hier wordt met het hárnt de Schrift nagesproken, hoe dat nu gaat. Hier klopt het hart van de kerk der eeuwen. Dit zijn de zaken waar het over gaat bij de bekering, niets anders. Geen verhaaltjes, beschouwing en gemoedelijkheden of een mengsel daarvan. Maar naar déze Geesteswerkingen en déze waarheid zien we zo hartelijk uit. Om dat te horen! Laten we toch als

U begrijpt toch wel, wanneer iemand drie kwartier(!) aan het woord is om zijn 'beking' te vertellen en de naam van de Heere Jezus niet één keer noemt, dat we dan als vergadering bedroefd zijn.

gemeenten en ambtsdragers bedelen of de Heere *dít* in ons midden wil werken en versterken en daaraan getuigenis wil geven. Want *hier* gaat het om, voor een ieder van ons. En dus zeker ook op weg naar het predikamt. Om straks zielen te leiden. Dit is onopgeefbaar. Hier kunnen toch geen compromissen gesloten worden. Dat zou de hartslagader van onze gemeenten doorsnijden. De gemeenten, die ons zo lief zijn, zouden dood en leeg bloeden, als de doorleving van deze bevindelijke zaken gemist gaat worden. Hier zien we hartstochtelijk naar uit. Deze hartetaal te mogen horen door het onmisbare getuigenis des Geestes.

Het leven uit Jezus

De weg naar Jezus, vanuit onze belijdenis u voorgehouden: '...niet hier en daar uit samengeraapt, ook niet uit private of bijzondere uitspraken van sommige zo oude als nieuwe leraren,

die dikwijls ook te kwader trouw aangehaald of verdorven en in een verkeerde zin verdraaid worden ... (Besluit DL)'. De weg naar Jezus, waarover in de tijd van de opstelling van onze Dordtse Leerregels zoveel verwarring en misverstand was. Zou het nu beter zijn? Deze weg wordt ons in ons Troostboek ook zo onderwezen: van zondag 2 tot 6. Hoe de Weg, de Waarheid en het Leven, drie kostelijke namen van de Middelaar, worden onderscheiden toegepast in het hart van iemand die moet belijden: 'aangezien wij dan naar het rechtvaardig oordeel Gods tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben, is er enig middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen...(HC vraag 12)'. Met daarop het herderlijke antwoord, dat 'God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede.... of door een Ander volkomenlijk betale'. Genade door recht, verzoening door voldoening. Zó is het toch? Dat zijn toch geen wóórden, maar *zaken* die bevindelijk gekend worden. Daarom beginnen onze Dordtse vaders dan ook zo mee: '...zo zou God niemand ongelijk hebben gedaan, indien Hij het ganse menselijke geslacht in de zonde en vervloeking had willen laten en om de zonde verdoemen...(DL I, 1)'. U weet het verschil toch wel tussen woorden en zaken? Dat wordt op de school van de Heilige Geest geleerd. Opdat de zonde de dood wordt en Jezus het Leven. Iets van dit (voortgaande) onderwijs moet ontvangen zijn, vóórdát men op de Boezemsingel wordt toegelaten, want er zijn zaken die daar niet onderwezen kunnen worden. '*Hem* voortaan te leven van harte willig en bereid maakt', zegt ons Troostboek. Wie is deze *Hem* anders dan 'mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus'. Het gaat om lidmaten van Hem, om leerjongens van Hem. Die weten in hun leven van afsnijding van de oude wortel en inlijving in deze Wijnstok, Christus. Om vanuit Hem alleen te leven, in de onderscheiden gangen van Sion.

Dan gaat het niet meer om *ik* en *mij*, maar om in Zijn liefdedienst te mogen verteren. Daarop willen we volgende keer terugkomen, als we wat over de roeping willen nadenken. (*wordt vervolgd*)

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

De avondschemering van het leven

Het bezoek aan de ouden in de gemeente is één van de vele taken in de ambtelijke dienst. Wanneer tijdens het bezoek gevraagd wordt hoe in de avondschemering van het leven het leven wordt ervaren, is het antwoord vaak: "Het is als een schaduw voorbijgegaan."

Dat is ook de beleving van de dichter: "De dagen des mensen zijn als het gras; gelijk een bloem des velds, alzo bloeit hij. Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer, en haar plaats kent haar niet meer."

Het is een voorrecht om aan de voeten van de ouden te mogen luisteren naar de wonderen van vrije genade. Het is niet uit de beschouwing van de zaken, maar uit de beleving daarvan. Dan komt er een betrekking op elkaar en daaruit vloeit de verbondenheid. Zo is er een overname en een opzien. Zo worden elkaars noden in het natuurlijke en geestelijke leven meegedragen in de binnenkamer. In de eeuwigheid zullen ze geen vreemd God ontmoeten, maar ook geen vreemd volk. "Er is geschreven in de Profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij."

Wat van de hemel is, dat geeft verbondenheid. Wat door het vlees aan elkaar wordt verbonden, eindigt altijd in het vlees. Wat van de hemel is komt samen in het armhuis terecht en leeft van hetgeen geschonken wordt. Wat van het vlees is, is rijk en verrijkt en heeft geenszins gebrek en leeft van genomen goed. Aan een arm volk kan God wat kwijt. Een rijk mens heeft geen tekort.

In Hebron ontmoeten twee vrouwen elkander. Elisabeth en Maria zijn door God aan elkaar verbonden. Wat ze bezitten, is eerlijk gekregen. Dat hebben ze als een wonder ervaren. Maria heeft gezegd: "Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en rijken heeft Hij ledig weggezonden." De Heere geeft zoveel, dat ze niet te kort komen. Maar ook zoveel, dat ze om God verlegen blijven. Elfa mocht door het geschonken brood en water veertig dagen en nachten door de

woestijn gaan. Het was genoeg om er door te komen en er niet in om te komen. Zo wordt het ware leven beproefd, gelouterd en bestreden, maar op het noodgeschrei doet God grote wonderen.

Zo schreef een oude ouderling uit de innerlijke betrekking naar een leraar. In het verleden hadden ze elkander vaak ontmoet en er was een betrekking gevallen. Dat leefde heel sterk bij de oude vriend. Hij schreef: "Als je de tijd kunt vinden, kom nog eens een keertje langs".

Zo mochten ze elkander op een avond ontmoeten. Het was te zien dat de avondschemering was gevallen. De schaduw van de eeuwigheid had sporen getrokken. In een oude stoel zat een naar het lichaam afgebroken mens. Zijn stem was zwak, maar zijn geest was levend. Zonder iets te zeggen zaten ze bij elkander. Eén van de ouden was dicht bij huis en het getal van de vromen was gering.

In de avondschemering van het leven tellen de verdiensten van de mens niet. De ambtelijke gaven en de ambtelijke vrucht zijn geen metgezellen naar de Jordaan. De erfenis wordt uitgekeerd naar het verkiezend welbehagen.

De leraar werd indachtig aan het woord van Jeremia: "Hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volk was! Zij is als een weduwe geworden, zij die groot was onder de heidenen, een vorstin onder de landschappen, is cijnsbaar geworden."

Als het geestelijk huisraad verdwijnt, wordt het huis leeg. De natuurlijke mens kan het met godsdienst vol dragen en het huis met nieuw huisraad inrichten. Maar de gevallen mens kan het leven niet vervangen. "Alzo ligt de mens neder en staat niet op; totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun slaap opgewekt worden."

Hoe was het bij de oude vriend? Voor een ander was hij een leesbare brief. Maar Gods volk loopt vaak met het licht op de rug. Hun leven is dan duidelijk voor een ander, maar zelf lopen ze in het donker. De Heere bereidt op Zijn wijze toe voor de eeuwigheid. Het is een moeilijke les om te leren. Uit Christus leven, is met Christus sterven.

In de avondschemering van het leven tellen de verdiensten van de mens niet. De ambtelijke gaven en de ambtelijke vrucht zijn geen metgezellen naar de Jordaan. De erfenis wordt uitgekeerd naar het verkiezend welbehagen. Alleen leunend op de gerechtigheid van Christus zal de kerk binnengaan. Daartoe is ontdekkende en de ontledigende genade nodig.

Ontvankelijk gemaakt voor hemels onderwijs vertelde de oude vriend het volgende. De avondschemering toonde het einde van zijn leven en beloofde de eeuwige rust. Hij zei: "Het is het einde. Ik weet het en ik voel het. De Heere liet terug zien in mijn leven. Mijn ambtelijk werk eindigde met een tekort. Mijn pilaren waren niet in staat het gebouw te steunen. De herinneringen aan de ontmoetingen met mijn Koning deden mij de rustplaatsen en rusttijden voor mijn ziel zien. Maar daar kon mijn ziel geen rust in vinden. Het lag buiten mij in een Ander. Het leerde mij twee zaken, die op de grond van de zaligheid wijzen: "Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdel wandel, die u van de vaderen overgeleverd is."

Er is maar één prijs en één Zaligmaar. Er ligt een zaak achter: "Die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou."

Het is geen valse hoop waarmee Gods kerk naar huis reist. Het is gegrond in de enige en volmaakte gerechtigheid van Christus. In de weg van ware ontdekking en ontlediging maakt de Heilige Geest daar plaats voor. Christus moet als geschenk van de Vader ontvangen worden. Alleen door Hem wordt de kerk met God verzoend. "Wie is wijs? Die versta deze dingen. Wie is verstandig? Die bekenne ze. Want des HEEREN wegen zijn recht, en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen."

“Vertel de minister-president wat de echte schatten van Alberta zijn!”

Hij was net op tijd voor de opening van de nieuwe kerk in Lethbridge. Diezelfde morgen had Rick Casson nog gesproken met de minister-president van Canada, Mr. Stephen Harper. Op zichzelf was dat niet eens zo bijzonder, want Mr. Casson is lid van het parlement en reist dus dikwijls naar Ottawa, de hoofdstad van dit immense land. Bovendien is hij lid van dezelfde partij waartoe Mr. Harper behoort, de Conservatieve Partij. Mr. Rick Casson, inwoner van Lethbridge, vertegenwoordigt dit deel van de provincie Alberta in het nationale parlement. Hij zit dus nogal eens in het vliegtuig tussen Alberta en Ontario.

Ditmaal had de ontmoeting met de Prime Minister echter plaats gevonden onder vier ogen. Hij had Mr. Harper ook verteld dat hij diezelfde dag zou moeten spreken bij de ingebruikneming van een kerk in Lethbridge. En de minister-president had kennelijk met belangstelling geluisterd. Bij hun afscheid had hij Rick Casson zelfs gevraagd die gemeente in het verre Alberta de groeten te doen namens hemzelf en de regering.

Na deze inleiding sprak Mr. Casson de schare in het kergebouw van de Nederlands Reformed Congregation toe.

Uitvoerig maakte hij melding van de vele prestaties en de grootse plannen van de het kabinet Harper.

“Ik ben trots dat ik deel uitmaak van deze regering, ik ben trots op deze geweldige natie, ik ben een trotse inwoner van Zuidelijk Alberta, en ik ben ook trots dat ik vanavond hier kan zijn.”

Met een goede wens eindigde het parlamentslid zijn wat politiek getinte toespraak. Na ruim een uur volgde een treffend antwoord en een concreet verzoek van een Nederlandse dominee die ook was “ingevlogen” voor deze speciale gebeurtenis.

Een rivier met kronkels

Dwars door Lethbridge kronkelt een rivier met een wonderlijke naam: de “Oldman River”. Wat heeft een rivier nu met een oude man te maken? Dat wordt pas duidelijk als we beseffen dat “Oldman” de aanduiding is die de plaatselijke Indianen aan hun godheid geven. En er wonen nogal wat Indianen in dit gebied! Tegenwoordig mogen we hen eigenlijk niet meer zo noemen. Ze heten nu “natives”, “aboriginals”, “first nations” of iets dergelijks. Ze waren er dus allang voordat de eerste blanken in het gebied van Alberta arriveerden en de Britse politie onder leiding van kapitein Macleod een fort bouwde, “Fort Macleod”.

We kunnen natuurlijk wel ootmoedig praten, maar ootmoedig zijn is wat anders. We bedanken de Heere voor Zijn trouwe zorg en bijstand, maar intussen hebben we het eigenlijk best wel goed voor elkaar met zo’n mooie kerk en een groeiende gemeente en ga zo maar door.

Die Oldman River is een heel aparte rivier. Dat komt niet alleen doordat ze omzoomd wordt door schilderachtige hellingen die iets weg hebben van omgekeerde bergen en tegelijk doen denken aan enorme olifantpoten. Het komt ook door de vele kronkels in haar bedding. Soms lijkt de rivier helemaal terug te buigen naar haar uitgangspunt, maar op het laatste moment maakte ze een wonderlijke draai en lijkt toch weer vooruit te gaan. Na een paar honderd meter herhaalt zich dit hele gebeuren op zo’n manier dat er vrijwel geen lijn in valt te ontdekken. Je wordt er letterlijk draaierig van.

De wijze waarop de nieuwe kerk van Lethbridge tot stand is gekomen lijkt opmerkelijk veel op de loop van de

Oldman River: een stukje vooruit, een stukje terug, een kronkel naar rechts, een kronkel naar links, een stroomversnelling hier en een zandbank daar. “My head went spinning”, zeggen ze hier zo mooi. Anders gezegd, na elke ledenvergadering lagen velen (zowel gemeenteleden als kerkenraadsleden) te tolleren in bed. Toch, de rivier stroomde verder. Zo is het met de Oldman River en zo was het ook met de besluitvorming, de aankoop van land en het proces van nieuwbouw. De rivier stroomde langzaam maar zeker verder, ondanks de vele kronkelingen.

Wie de moeite neemt het boek van Jos Groenendyk over de geschiedenis van de gemeente Lethbridge te lezen, komt tot dezelfde conclusie. Vaak leek de stroom van de kerk af te buigen of zelfs dood te lopen, maar altijd weer was er een wending ten goede dankzij Gods vrijmachtige ontferming over dwaze, blinde mensenkinderen. De bedding bleef bestaan, en o wonder, er stroomde *water* door de bedding!

Op een van de vele ledenvergaderingen zongen we eens uit Psalm 103: “Jehovah’s mercy floweth, like a river/From everlasting, and abideth ever/On those that love and worship Him with awe” (Psalter 103:7). Het trof me diep. Hier wordt de barmhertigheid des Heeren vergeleken met een rivier die stroomt van eeuwigheid en die, ondanks alles, blijft vloeien. Het zou de geschiedenis van Lethbridge genoemd kunnen worden, maar is het niet de geschiedenis van elk kind des Heeren? Ondanks alle kronkels, afdwalingen, schuld, ontrouw en raadsels blijft de stroom van Gods genade vloeien en gaat zij voort van geslacht tot geslacht. Zijn Naam ter eer en zondaren tot eeuwige gelukzaligheid!

Een stad met een naam

De ingebruikneming van een nieuwe kerk is in zekere zin een gevaarlijke aangelegenheid. Niet omdat je vreest dat het dak zal instorten of iets dergelijks, maar omdat het gevaar levensgroot aanwezig is dat we zelf op het dak terechtkomen. We kunnen natuurlijk wel ootmoedig *praten*, maar ootmoedig *zijn* is wat anders. We bedanken de Heere voor Zijn trouwe zorg en bijstand, maar intussen hebben we het eigenlijk best wel goed voor elkaar met zo’n mooie kerk en een groeiende gemeente en ga zo maar door.

In de twee jaren waarin de bouw

plaats vond hebben we daarom geprobeerd te luisteren naar de boodschap van Ezechiël. Nooit eerder was het me opgevallen dat het thema van “de heerlijkheid des Heeren” zo op de voorgrond staat in zijn prediking. Je zou het misschien het centrale thema van dit boek kunnen noemen: God in Zijn aanbiddelijke deugden, God in Christus. Helaas, de heerlijkheid Gods die de profeet in de ballingschap mocht zien, vertrok uit de tempel en de stad Jeruzalem. Wat blijft er over van een volk als de Heere Zich onttrekt? Dan kan er nog wel een Godshuis staan, maar dan is het een lege plaats. Dan kan er wellicht een nieuwe kerk gebouwd worden, maar *Hij* is er niet! En zou de Heere dan onrecht doen? Israel had het er naar gemaakt en wij niet minder.

Wat een wonder is het dan ook dat Ezechiël een nieuwe tempel ziet verrijzen en dat de heerlijkheid des Heeren terugkeert uit haar ballingschap. Ja, uit die nieuwe tempel mag de profeet een stroom zien vloeien, geen kronkelende rivier, maar een Godsrivier die zich baan breekt naar de Dode Zee en nieuw leven brengt waar alles in de dood verzonken ligt. In het laatste hoofdstuk van Ezechiël gaat Gods knecht nogmaals wijzen op de nieuwe Godsstad en wordt haar naam geopenbaard: “De HEERE is aldaar!” Kerkenraad en gemeente van Lethbridge hadden zich afgevraagd of hun nieuwe kerk ook een speciale naam moest krijgen. We waren er niet uitgekomen. De een vond “Elim” erg mooi, de ander dacht aan “Silo”, maar een behoorlijk deel van de gemeente vond dat we het maar bij het oude moesten houden. Geen naam dus. Wat zou het groot zijn als de Heere Zelf een naam zou willen geven, misschien niet op de voorgrond van de kerk, maar wel in het hart. Wat zouden we bevoorrecht zijn als we in dit nieuwe gebouw mochten ervaren: “DE HEERE is aldaar!”

In gedachten verzonken ging ik weer zitten. Een rij van sprekers kondigde zich aan. Over de rand van de preekstoel heen zag ik een broeder zitten die nog maar kort geleden zijn ambt van ouderling had moeten neerleggen vanwege gezondheidsproblemen. Ooit had hij als jongeman gewerkt bij “De Porseleinen Fles” in Delft. In Canada had hij inmiddels heel wat mensen blij gemaakt met producten van Delfts blauw aardewerk. Gewrichtsreumatiek maakt het heel moeilijk hiermee door te gaan.

Drie jaar geleden, bij mijn 25-jarig ambtsjubileüm, kreeg ik van deze broeder een prachtige tekening van de kerkgebouwen in Oswanka, Krimpen aan den IJssel, Veenendaal en Lethbridge. Tussen die kerken door slingerde een rivier: kronkelend van vorm, maar diep-blauw van kleur... “Jehovah’s mercy floweth like a river...!”

We kunnen natuurlijk wel ootmoedig praten, maar ootmoedig zijn is wat anders. We bedanken de Heere voor Zijn trouwe zorg en bijstand, maar intussen hebben we het eigenlijk best wel goed voor elkaar met zo’n mooie kerk en een groeiende gemeente en ga zo maar door.

Een toespraak met een verzoek

In de toespraken die gehouden werden vóór de aanvang van de kerkdienst kwam die “mercy” ook helder naar voren. Dat gold met name de eerste twee toespraken. Diaken Barend Van Maanen gaf als voorzitter van de bouwcommissie een terugblik op de laatste vier jaar. Nadat hij had gememoreerd hoe besloten was tot nieuwbouw en tot aankoop van land net buiten de stad en wat daarop gevolgd was, eindigde hij met de woorden: “Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uw Naam alleen geef eer!” Dhr. Dick van Harberden, bouwopzichter en tevens lid van de gemeente, was de volgende spreker. Slechts enkele dagen eerder was zijn nichtje Lenie wonderlijk gespaard gebleven bij een ongeluk met een Turks vliegtuig dat vlakbij Schiphol verongelukte. In alle eenvoud richtte Van Harberden zich tot de aanwezigen. Aan het slot van zijn bewogen toespraak overhandigde hij symbolisch de sleutel van het nieuwe Godsgebouw aan de voorzitter van de kerkenraad. Vervolgens was het woord aan de genoemde Mr. Rick Casson. Na de prediking werd het woord gevoerd door ds. H.D. den Hollander

van Fort Macleod namens Classis Far West, door ds. P.L. Bazen van Rock Valley als voormalig consulent van Lethbridge, en ten slotte door ds. G.M. de Leeuw van Ridderkerk als oud-predikant van de gemeente. Hij begon met een stukje geschiedenis van de Nederlandse immigranten in de jaren vijftig. Tijdens zijn bezoeken in de gemeente had hij dikwijls over die beginjaren horen vertellen: over het zware werk op de akkers, over de bittere kou en de nijpende armoede, maar ook over de saamhorigheid in de gemeente en de liefde tot de oude waarheid, enzovoort. In hartelijke bewoordingen wenste hij de gemeente toe bij dat fundament te blijven. En toen keerde hij zich tot het parlamentslid, Mr. Casson...

“Het is een eer dat we een afgevaardigde van de regering in ons midden hebben”, zo sprak ds. de Leeuw. “Als het me is toegestaan, wil ik Zijne Eerwaarde vragen om bij gelegenheid een verzoek over te brengen aan de minister-president, Mr. Harper. Zeg hem dat de rijkdom van Alberta niet is gelegen in de olie die hier in zand en steen gevonden wordt, maar in dat arme volk dat zijn knieën mag buigen voor de Heere en dat niet alleen de naaste maar ook de regering aan Hem komt op te dragen.” Het parlamentslid boog zijn hoofd. Wat ging er door hem heen? We hadden geen gelegenheid na afloop met hem te spreken; hij was trouwens al gauw vertrokken. Op weg naar zijn bed na een intensieve morgen, een vermoeiende vliegreis en een lange kerkdienst? Of op weg naar de telefoon om het verzoek van die wonderlijke Hollandse dominee over te brengen aan de minister-president van Canada? We zullen het misschien nooit weten, maar mochten er nog veel arme mensen gevonden worden, ook aan de andere zijde van de zee, die hun knieën buigen voor zichzelf, voor Gods kerk en voor allen die in hoogheid gezeten zijn. Ook als ze Stephen Harper heten!

Een hartelijke groet uit Canada,
Lethbridge, Alberta
ds. C. Sonneveld

De Bijbel en de plaats van de vrouw

Regelmatig weerklinken pleidooien om onbevooroordeeld de Bijbel te lezen. We moeten gewoon lezen wat er staat. We mogen daar niets aan af doen, daar niets aan toevoegen of er stilzwijgend iets bij bedenken. Bijvoorbeeld als het gaat over Israël. Zo'n pleidooi klinkt in ieder geval rechtzinnig. Maar is daarmee alles gezegd?

Als het gaat om de boodschap van de Bijbel hoor je ook betogen waarin beklemtoond wordt dat wij bij het lezen van Gods Woord allemaal onze eigen culturele bril op hebben. Wij lezen de Bijbel vanuit onze eigen achtergrond. Plaats en tijd, sociaal milieu en bijzondere omstandigheden zijn van invloed op wat wij daarin lezen. Daar behoeven we ons niet voor te schamen, zo stelt men, want dat is nooit anders geweest. In de tijd van de Reformatie of in de tijd van de Bijbelschrijvers was dat ook zo. Geen wonder dat men toen heel andere conclusies uit de Bijbel trok dan tegenwoordig, bijvoorbeeld als het gaat om de positie van de vrouw in kerk en samenleving. Wat voor hen normaal was, is dat voor ons immers niet meer.

Als je om je heen kijkt en wat afweet van de kerkgeschiedenis, lijkt dat een reële benadering. Maar op die manier wordt het gezag van de Bijbel gemakkelijker onderuit gehaald. De hermeneutische leesregel die je kiest, bepaalt immers in belangrijke mate waar je met de Bijbel in de hand uitkomt. Hermeneutiek kunnen we omschrijven als de theorie van de exegese. Daarin wordt antwoord gegeven op de fundamentele voorvragen.

Het komt ook voor dat mensen die zich christen noemen, er openlijk voor uit komen dat bepaalde moderne waarden voor hen onopgeefbaar zijn. Gelijkelijkheid van man en vrouw of de aanvaarding van homorelaties. Wat daarover in de Bijbel staat, kunnen ze niet meer meemaken. Wie daar in deze tijd nog aan vast wil houden, belemmert volgens hen de doorwerking van het evangelie in onze samenleving. Ook het geweld in het

Oude Testament vormt voor velen een struikelblok. Daaruit spreekt meer de moraal van een primitief woestijnvolk, dan de geest van Jezus. Het zal duidelijk zijn dat op die manier van het gezag van de Bijbel helemaal weinig overblijft.

Niet onbevooroordeeld

Moeten wij dus pleiten voor een onbevooroordeeld lezen van de Bijbel? Het is echter een fundamenteel gegeven dat wij daar helemaal niet onbevooroordeeld tegenover staan. Was het niet de paradijszonde dat wij God niet geloofden op Zijn Woord? De mens hechte meer geloof aan het woord van de duivel: „Gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad” (Gen. 3: 5). Sindsdien moet het Woord van God ons veroordelen, al is het ook een getrouw woord en alle aanneming waardig, als het ons voorhoudt „dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken” (1 Tim. 1: 15).

Alleen door de onweerstaanbare werking van de Heilige Geest verstaan wij de diepe inhoud van de bedreigingen en beloften die dat Woord bevat. Pas dan buigt een mens werkelijk voor het gezag van de Bijbel. De juiste hermeneutiek, om het zo te zeggen, wordt gevonden bij de arme en verslagene van geest, die voor het Woord van God beeft (Jes. 66:2). Over die gestalte wil God Zijn zegen gebieden. Het profetisch woord is zeer vast en wij mogen dat niet eigenmachtig uitleggen (2 Petr. 1:19, 20). Toch kan de juiste uitleg van bepaalde Bijbelgedeelten, ook hen die geleerd hebben te buigen voor het gezag van Gods Woord, voor moeilijke vragen en welhaast onoplosbare problemen plaatsen. Dat is niets nieuws. Dat lezen we ook in de tweede brief van Petrus. Die wijst er op dat er in de brieven van Paulus sommige dingen zwaar zijn om te verstaan. Niet zonder reden wordt daar de waarschuwing aan toegevoegd dat mensen die passages, net als de andere Schriftgedeelten, verdraaien tot hun eigen verderf (2 Petr. 3:16). De verlichting door de Heilige Geest blijft altijd onmisbaar.

Kerk en maatschappij

Begin deze maand promoveerde aan de VU dr. H. A. Post op een proefschrift over de SGP en de vrouw. Een beladen onderwerp. Niet alleen vanwege allerlei interne discussies, maar ook vanwege rechtszaken die daarover tegen de partij zijn aangespannen. Volgens Post heeft het beroep op de onveranderlijke Bijbel en eeuwige beginselen bijgedragen aan het verzet van de partij tegen de vrouw in de politiek.

Zijn uitgangspunt daarentegen is dat je de Bijbel leest in de tijd waarin je leeft. In een discussie een half jaar geleden in het RD met de algemeen secretaris van de Gereformeerde Bond, drs. P. J. Vergunst, beklemtoonde hij sterk dat bezwaren tegen de vrouw in het ambt samenhangen met de vraag hoe je de Bijbel leest. Bij een zorgvuldig luisteren naar de Bijbel kun je op dat punt ook tot andere conclusies komen dan vanouds in gereformeerde kring gangbaar zijn. Dat is gewoon een kwestie van hermeneutiek.

Een pleidooi voor de vrouw in het ambt beschouwt hij als een legitiem standpunt, al wil hij zelf blijkens een interview in het RD daar niet voor kiezen. Daarmee wordt echter wel een deur open gezet. Op die manier wordt ruimte gegeven om de waarden en normen van onze tijd (en dat zijn veelszins postchristelijke waarden en normen) in te dragen in de Bijbel.

Post wijst het SGP-standpunt ten aanzien van de vrouw in de politiek af, omdat daarbij de Bijbelse richtlijn ten aanzien van de gemeente onverkort wordt doorgetrokken naar de maatschappij. Dat standpunt komt men vaker tegen. Soms wordt dan ook nog het huwelijk genoemd als een relatie waarin, vanuit de Bijbel gezien, de man het hoofd is. Maar dan houdt het op. Daarbuiten is gelijkheid van man en vrouw de norm.

Nu is het ongetwijfeld zo dat met betrekking tot de man-vrouwverhouding de Bijbel het meest expliciet is ten aanzien van kerk en huwelijk. Politieke partijen waren er in de Bijbelse tijden nu eenmaal niet. Maar we moeten wel bedenken dat wie gelijkheid van man en vrouw als algemeen uitgangspunt neemt, met kerk en huwelijk als enige uitzonderingen, daarmee in deze tijd de Bijbelse regels voor kerk en huwelijk tot onbegrijpelijke en onsympathieke uitzonderingen maakt. Als je in de maat-

schappij niet mag discrimineren, waarom zou dat in de kerk dan wel mogen?

Bijbels grondpatroon

Geen wonder dat die uitzonderingen steeds meer onder druk komen te staan, ook bij hen die zich orthodox noemen. Het klassieke huwelijksformulier met zijn voor geëmancipeerde oren aanstotelijke uitspraken, is in allerlei kerken door een meer eigentijdse variant vervangen. De vrouw in het ambt is bij de Nederlands Gereformeerde Kerken inmiddels geaccepteerd. Maar ook in vrijgemaakte, christelijk gereformeerde en hervormd-gereformeerde kring vindt die gedachte steeds meer steun.

Het is daarom van groot belang om oog te hebben voor het Bijbelse grondpatroon inzake de man-vrouw verhouding. Dat is niet een kwestie van een paar losse teksten en incidentele voorbeelden. Het gaat om het grondpatroon zoals dat in de scheppingsorde tot uitdrukking komt. In het Nieuwe Testament

wordt daar, met name in de brieven van Paulus, uitdrukkelijk op terug gegrepen.

Ook dan blijft het vaak een hele opgave om dat in de huidige situatie te concretiseren. Er is nu eenmaal een grote afstand in tijd en omstandigheden te overbruggen. We moeten ons hoeden om al te gemakkelijk forse lijnen te trekken. In het verleden heeft de SGP op dit terrein niet altijd zo gelukkig gemanoeuvreed. Soms hebben we niet meer dan stippe lijntjes ter beschikking. Maar die wijzen wel een bepaalde kant uit.

Bijbels gezien is er in de verhouding tussen man en vrouw gelijkheid, maar ook ongelijkheid. Het gaat er niet om wat een vrouw kan. Bekeerde vrouwen zouden best kunnen preken. Ongetwijfeld een stuk beter dan veel mannelijke predikanten die nu in allerlei kerken op de kansel staan. Maar net als in de medische ethiek geldt hier dat niet alles wat kan, ook mag.

Apeldoorn,

C. S. L. Janse

kind tussen wal en schip valt. En toch? Elk schooljaar hebben we in het speciaal basisonderwijs te maken met de tussentijdse opvang van leerlingen die geen adequate en verantwoorde begeleiding meer kunnen krijgen op de basisschool. Na veel zorginspanningen is de school in overleg met de ouders het verwijzingstraject ingegaan naar het speciaal basisonderwijs. Het is dan heel vervelend voor het speciaal basisonderwijs als ze door het tekort aan groepsleerkrachten nee moet zeggen. Waar praten we over? We nemen de Ds. D.A. Detmarschool in Ede als voorbeeld. In Zwolle zijn de problemen vergelijkbaar. Op dit moment zijn er twee volledige formatieplaatsen te vervullen en er is een vacature voor een halve week. Na de zomervakantie gaan er drie groepsleerkrachten met zwangerschapsverlof! Kinderen, die aangemeld worden, komen op wachtlijsten of zitten thuis. Ze hangen buitenboord.... is er dan niemand die hen de reddingsboei toegooit? Moeten ze het Christelijk (reformatorisch) onderwijs verlaten omdat daar niet voldoende leerkrachten zijn? Door de vacaturetoestand dreigt ook het gevaar dat er onvoldoende expertise ontwikkeld kan worden voor de specifieke hulpvragen van kinderen. Moeten de kinderen met ernstige spraaktaalmoelijkheden naar openbare scholen? En de kinderen met ernstige gedragsproblematiek? Juist nu er vanuit passend onderwijs zoveel mogelijkheden zijn? Schrijnend!

Er werken in het (speciaal) basisonderwijs idealisten, ambitieuze en warme persoonlijkheden. Ze zijn op elke school te vinden. De cognitieve en sociaal-emotionele verschillen tussen leerlingen zijn voor deze leerkrachten een uitdaging. Ze denken na over oorzaken van gedrag en stemmen hun handelen daar op af. Er zijn ook meesters en juf's die aangeven dit graag te willen leren. Hier zijn mogelijkheden voor binnen het speciaal basisonderwijs. Maar waar blijven de leerkrachten?

De achtendertigjarige kranke uit Johannes 5 had geen mens om hem in het badwater te helpen. En onze kinderen? Waar blijven de "dragers van elkanders lasten?"

P.J. Westerlaken

De auteur is alg. directeur van respectievelijk de Ds. D. A. Detmarschool en de Rehobothschool in Ede.

Kwetsbaar kind zoekt leerkracht!

Gezien onze hartelijke band met het onderwijs en zeker ook met het speciaal onderwijs plaatsen we op verzoek het volgende ingezonden artikel en we verwijzen met nadruk naar de advertentie. Deze noodkreet moet gehoord worden en daarom willen we die graag onder uw aandacht brengen.

ds. Van Aalst

Werk je in het onderwijs? Dan heb je een prachtig beroep! Asaf zegt in psalm 78 dat we de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid en wonderen aan onze kinderen moeten vertellen, opdat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren. Wat een wonder dat we zo iedere dag op onze scholen mogen beginnen met het Woord van God.

De meeste kinderen gaan met plezier naar de basisschool. Toch geldt dat niet voor allen.

Er zijn ook kinderen die ander onder-

wijs nodig hebben. Onderwijs in kleine groepen met speciale aandacht voor hun probleem. Soms gaat het alleen om een leerprobleem maar soms ook om een gedragsprobleem.

En juist dit kwetsbare kind heeft geen leerkracht. Dat is erg! We denken aan de mooie geschiedenis van de genezing van de verlamde in Lukas 5. Hij heeft vier vrienden die hem helpen willen. Ze helpen hem niet alleen maar begrijpen ook zijn nood. Het is vooral de nood van zijn ziel die hem drukt. De vraag naar verzoening met een heilig en rechtvaardig God leeft in zijn hart. Deze nood deelt hij met zijn vrienden en ze hebben hem begrepen. Vanuit deze nood zag Jezus hen in het geloof tot Zich komen. Hier gingen hart en hand samen. Wat zou het groot zijn als we door genade zo onze zorgkinderen tot Jezus mochten brengen.

De samenwerkingverbanden voor het primair en voortgezet onderwijs hebben afspraken gemaakt met hun scholen over de opvang van leerlingen. Ze hebben zichzelf opgelegd dat er geen

BOEKENNIEUWS

**"Praktische Uitleg van de Psalmen";
door ds. J.H. Donner; (twee delen),
totaal 1017 blz.;
uitg. Hoekman, Yerseke, 2008,
ISBN 978-90-813218-1-5, € 59,90.**

Bij Hoekman Boekhandel Plus te Yerseke, het andere bedrijf van de familie Hoekman, u misschien wel bekend als Hoekman Kantoor- en Projectinrichting, verscheen een hertaalde herdruk van "Een praktische uitleg van de Psalmen" van ds. J.H. Donner, in twee fraai uitgevoerde banden van elk meer dan 500 pagina's. Ds. J. J. van Ekeveld voorzag het geheel van een aanbevelend "Ten geleide".

De heer J. C. Vogel heeft met zorg en nauwkeurigheid voor een hertaling gezorgd. Deze hertaling heeft op een verantwoorde wijze plaatsgevonden. Het commentaar is omgezet in hedendaags Nederlands en toch is de heer Vogel dichtbij het oorspronkelijke gebleven. Dit omvangrijke werk verdient waardering!

Over de Psalmen bestaat niet zo heel veel exegetisch materiaal zoals dat hier geboden wordt. We bedoelen dan een verantwoord bevindelijk commentaar, dat ook toegankelijk is voor de gemeente. De schrijver van dit waardevolle psalmencommentaar leefde van 1824 tot 1903. Hij studeerde onder leiding van ds. A. Brummelkamp, die toen in Arnhem stond en daar aan verschillende jonge studenten een theologische opleiding gaf. Door deze ds. Brummelkamp is Donner ook in zijn eerste gemeente, Ommen in de Betuwe, bevestigd. In de begintijd preekte hij daar in een schuur. Ds. Donner was dus predikant in de kring van de Afgescheidenen in de 19de eeuw. Vanaf 1851 diende hij de gemeente van Leiden.

De Heere had hem ongetwijfeld gaven geschonken om jong en oud onderwijs vanuit de Schriften te geven. Zo heeft hij ook over de brief aan de Filippenzen en de twee brieven van Petrus geschreven. Deze herderlijke schriftverklaarder woekeerde met zijn talenten. Dat blijkt ook uit deze publicatie. Hij heeft het duidelijk voor de gemeente bedoeld. De gemeente zoals die in de kerk zit en zich nader wil verdiepen in de liederen Sions, waarbij je

Gods kinderen in het hart ziet.

Ds. Donner is een uitnemend Schriftverklaarder, die weliswaar geheel in overeenstemming met de grondtaal exegetiseert, maar toch de toon van het hart weet te vinden. Het is een bijzondere gave om eenvoud te paren aan diepgang, om wetenschap en Godsvrucht met elkaar in verbinding te brengen. Dat maakt deze eenmalige (her)uitgave dan ook zo waardevol. Daarom zouden we ze ook graag in de handen van de gemeente willen zien. Vooral ook van onze jongeren.

Deze uitleg van de Psalmen laat zich als

een dag-boek lezen. De tijd van belijdenis doen is weer aangebroken. Als u iets blijvends zoekt om uw (klein)kinderen te schenken, heeft u hier iets waardevols. Het leven van de kerk der eeuwen in zijn hoogten en diepten wordt in de Psalmen en dus ook in dit commentaar vertolkt. Ook voor meditatie over de Psalmen moet u het echt raadplegen. Ds. Van Ekeveld schrijft: "Vrijmoedig durf ik te zeggen dat u hier een verklaring vindt met voedsel voor het geestelijk leven... Iedere kerkganger kan hier zaken vinden, die voor hem van wezenlijk belang zijn... Bij de voorbereiding van de prediking geeft het ongetwijfeld richtlijnen, die van waarde zijn voor een schriftuurlijk-bevindelijke prediking".

Daaraan hoeven wij niets toe te voegen. Gezien de omvang van deze uitgave en de achterliggende werkzaamheden eraan verbonden is de prijs beslist niet hoog. Her boekwerk is uiteraard ook in de boekhandel verkrijgbaar.

Klaaswaal,

ds. G. J. van Aalst

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Berkenwoude: ds. C. Neele, te Lisse;
Te Boskoop: ds. P. van Ruitenburg
te Chilliwack (Canada);
Te Doetinchem: ds. P. van Ruitenburg
te Chilliwack (Canada);
Te 's-Gravenzande:
ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;
Te Oosterend: ds. C. Neele te Lisse;
Te Puttershoek: ds. G. Clements te Gouda;
Te Rilland-Bath:
ds. D. de Wit te Rijssen-West;
Te Utrecht: ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Te Westzaan: ds. J.J. Tanis te Kampen.

BEDANKT

Voor Aalst: ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Ermelo: ds. J.J. Tanis te Kampen;
Voor Katwijk aan Zee:
ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk;
Voor Middelharnis:
ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Oosterland:
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Voor Rhenen: ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Scheveningen:
ds. W. Visscher te Amersfoort.

■ MEDEDELING KERKENRAAD VEENENDAAL

Onze predikant, ds. J. van Belzen, moet op doktersadvies zijn werkzaamheden verminderen. Daarom zal hij zich in de komende periode beperken tot het voorgaan in twee diensten in Veenendaal en op vrije zondagen elders en zo nodig een trouwdienst of begrafenis in de eigen gemeente. Daarnaast zal hij geen werkzaamheden verrichten. U wordt verzocht hem in de komende tijd niet telefonisch of op een andere manier te benaderen. Van harte hopen we dat de Heere onze predikant wat rust wil schenken en hem, zijn vrouw en kinderen nabij wil zijn.

■ BOUW NIEUWE KERK TE WAARDE

Na een lange tijd van voorbereidingen is de bouw van een nieuw kerkgebouw voor de Geref. Gemeente van Waarde gestart. Op 4 april a.s. zal de officiële eerste paal geslagen worden door de eigen predikant: ds. M. Golverdingen. Zoals het er nu naar uitziet, heeft de aannemer ruim een jaar nodig om de bouw te realiseren. De nieuwe kerk biedt straks plaats aan ca. 700 personen en zal tevens de

beschikking krijgen over verschillende zalen, zowel op de begane grond als op de verdieping. Het bestaande De Jongh-orgel (1978) zal overgeplaatst en uitgebreid worden door orgelbouwer I. Boogaard te Rijssen. Ook is in het bouwplan een mortuarium opgenomen.

Na ingebruikneming van het nieuwe kerkgebouw zullen problemen van groeiend gebrek aan zitplaatsen en voldoende zaalruimte, onvoldoende parkeergelegenheid enz. opgelost zijn.

Naar verwachting zal de eerste kerkdienst na de zomervakantie van 2010 in de nieuwe kerk kunnen plaats vinden.

Stuurgroep kerkbouw Geref. Gemeente Waarde.

■ OPHEFFING GEREFORMEERDE GEMEENTE ALMELO

Op 3 maart is in verband met de opheffing van de Geref. Gemeente Almelo de laatste kerkdienst aldaar gehouden. Ds. A. Schreuder bediende het Woord uit Prediker 3 : 14: 'Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht.' Het thema luidde: De Godsregering Prediker 3 begint met woorden: "Alles heeft een bestemde tijd, en alle voornemen onder de hemel heeft zijn tijd." Niets op deze aarde blijft. Zoals het is, is alles aan verandering onderhevig. Tegelijkertijd staat de Heere er boven en Hij regeert. Alles gaat naar Zijn raad. Dat de Heere alles bestuurt en regeert; dat is een waarheid. Maar wat kan die wetenschap, dat de Heere alles regeert en bestuurt, een geweldige worsteling geven in het leven van alle dag. Als God dan almachtig is, alwetend is, hoe kan dit of dat dan gebeuren? Hoe kan de Heere dan dit of dat toelaten. Vanavond in deze laatste kerkdienst in dit kerkgebouw is het goed om met elkaar te overdenken: "Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn."

Hebt u dat weten, dat ontdekkende weten al mogen leren? Wat zou dat groot zijn. Dat ontdekkende weten is een heel persoonlijk weten. Door het toepassende werk van de Heilige Geest wordt het Woord altijd zo heel persoonlijk. Dan neemt de Heere de mens altijd apart. Bent u hier in de kerk wel eens door de Heere apart genomen? Dat het Woord hier vanaf de kansel niet meer een woord van een dominee of van een ouderling was, maar dat het woorden Gods werden. Want in dat persoonlijke weten, gemeente, door de toepassende bediening van die Goddelijke Geest gaat dat Woord kracht doen in ons leven. Dit Woord is niet alleen een ontdekkend weten, een persoonlijk weten, maar ook een gelovig weten. Een gelovig weten, dat wil zeggen, dat overstijgt al hetgeen de

mens weet. Daar zit een wonder in. Het weten waar het hier in Prediker over gaat, is een gelovig weten. Het is ook een troostvol weten, dat de genade Gods groter is dan hetgeen de mens ooit in de zonde kan uitleven.

Gemeente, dan kunnen we Salomo deze belijdenis nazeggen: ik weet dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn. En volk van God, met alles wat er is gebeurd in Almelo, zouden al die dingen niet moeten medewerken ten goede? Dan zijn de diensten in Almelo niet tevergeefs gehouden. En als u nu vanavond naar huis gaat, neemt u de herinneringen mee. Maar mag u dan vanavond als u dit kerkgebouw gaat verlaten, naast de herinneringen aan alles wat er hier in de afgelopen jaren is gebeurd, ook die zalige wetenschap, die schat meenemen van dat weten, dat door de prediking van het Woord op deze plaats de Heere Zich heeft verklaard aan uw ziel? In die ene Naam onder de hemel tot zaligheid gegeven? Ja, dan houden de kerkdiensten hier wel op, maar dan kun je toch verder. En alle dingen moeten medewerken, opdat uit dit gevallen mensengeslacht, die Kerk eruit zal komen. En wat is het een wonder als we daar persoonlijk in mogen delen. God volvoert Zijn raad. Met de wereld, met de mens persoonlijk en met de kerk. En in Zijn raad die God volvoert, stelt Hij de mens ten volle verantwoordelijk. Want dan lezen we aan het einde van onze tekstwoorden: En God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht. Geliefden, ik zou u deze woorden op het hart willen binden: God doet het opdat men vreze voor Zijn aangezicht. Neemt u allemaal deze woorden mee naar huis. Hij heeft alle dingen in Zijn hand. En als dát gezien wordt, door diezelfde Geest Die daar het licht op doet schijnen, dan zijn alle vragen niet weg, nee, dan zijn alle raadsels niet opgelost. Dat geldt voor het persoonlijk leven, dat geldt voor het kerkelijk leven, dat geldt ook voor alles rondom Almelo.

Dan hoeven een heleboel vragen niet meer beantwoord te worden. Dan hoeven alle raadsels niet meer te worden opgelost, maar als dat gebeurt, dat diepe, innige besef dat God het doet, dan wordt waar: opdat men vreze voor Zijn aangezicht. Dan heeft God het niet verkeerd gedaan. Dan kunnen we zelfs in de meest onbegrepen wegen in het leven op een plaats gebracht worden, dat we die God gaan aanbidden.

Gemeente van Almelo, straks gaat hier de Bijbel dicht en dit gebouw gaat dicht. Maar God blijft. Wat een wonder is het, als we door Goddelijke genade verbonden mogen worden aan die God, Die eeuwig blijft. En Die alles doet naar Zijn welbehagen. Dan kunnen we zelfs verdragen dat

een kerkgebouw dichtgaat. Maar dan kun je ook verder, omdat die God blijft. In het leven kunnen allerlei dingen veranderen, maar waar God in Zijn genade een mens opzoekt en bedeeft met die genade, die een begin neemt in de wedergeboorte, dan lees ik in het Woord van God, dat de Heere nooit zal laten varen wat Zijn hand is begonnen. Dan zouden we in deze laatste kerkdienst van de Gereformeerde Gemeente van Almelo, dit woord aan u willen meegeven: opdat men vreze voor Zijn aangezicht. Dan zouden we nog een keer die grote woorden van de apostel willen doen klinken in uw midden: "Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen."

Onder het zingen van Psalm 121:2 sloot ds. Schreuder de kanselbijbel.

Kerkenraad Geref. Gemeente Rijssen-Zuid

■ VERSLAG BEVESTIGING/ INTREDE DS. G. PATER TE OUD-BEIJERLAND

Bevestiging

De consultant, ds. G.M. de Leeuw, trad op als bevestiger en bediende het Woord uit Psalm 90:16: "Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen." Als thema had ds. De Leeuw gekozen: het gebed van Mozes, de man Gods, onderverdeeld in drie punten: 1. de bijzondere gelegenheid; 2. wat gevraagd wordt en 3. de Goddelijke verhooring van dit gebed.

1. Mozes was opgevoed in Egypte. Wij begrijpen menigmaal Gods bedoeling niet. Door de tien plagen heen heeft de Heere het volk als met een hoge arm uit Egypte verlost en Kanaän komt in zicht. Maar door hun ongeloof wordt de Heere toornig en zegt dat geen van degenen die 20 jaar oud en daarboven is, in het land Kanaän komen zal. Ze zijn dan ook gestorven. Dan komt er een aanval op Mozes en zijn ambt. Nu zal het er op aankomen of Mozes waarlijk geroepen is. Hij neemt de toevlucht tot het gebed, het machtige wapen.

2. Hij vraagt: Laat Uw werk gezien worden, of geef licht over Uw werk. Ds. De Leeuw verwijst naar Habakuk: "Uw werk o, Heere, behoudt dat in het leven." Wat is het grootste werk van God. Is dat scheppen? Hoe heerlijk dit werk ook mag zijn, groter en heerlijker is het werk van de herschepping, het werk van de bekering. Gemeente van Oud-Beijerland, God is nog niet klaar met Zijn werk en daarom mag er weer een knecht in uw midden bevestigd worden. Het werk Gods is niet voor en niet na te rekenen. Mozes bidt: laat het werk van de bekering openbaar komen van de eerste traan tot het gelovig aannemen van het

Evangelie. Laat dat werk bevindelijk, onderwerpelijk gezien worden. Lucas 2:9 en 32 en Joh. 17:24 spreken van Gods heerlijkheid. Die heerlijkheid is de glans van Gods deugden. Laat deze gezien worden in de kinderen en dan komen we op het terrein van de verbondsgedachte. Mozes houdt de Heere aan Zijn Woord. Onder-schat en overschat de Heilige Doop niet.

3. Het gebed is een machtig wapen. Daar kan de duivel niet tegen op. Het is echter tegen ons vlees en bloed om te bedelen. We hebben gebeden van David, ook van Paulus "Ziet hij bidt" in de Handelingen. Hebt u een gebedsleven gemeente, want een volk dat bidt is een missend volk. Daar houdt de Heere van. Tegen dat volk hoeft je niet te zeggen dat het kerk is. Als je nog nooit echt gebeden hebt, is het straks te laat. Mozes bidt voor de komst van de Messias en dat gebed is in Christus verhoord. Als de Heere overkomt dan zie je dingen die je niet eerder gezien hebt, want we zijn zo blind.

Daarna las ds. De Leeuw het formulier om de dienaren des Goddelijken Woords te bevestigen. Op de daarin vermelde vragen, die hem gesteld werden, antwoordde ds. Pater met een plechtig ja ik, van ganser harte.

In een persoonlijk woord zei ds. De Leeuw dat "pater" in het Latijn "vader" betekent. Hij wenste hem toe die Vaderlijke liefde te mogen ondervinden. Hij memoreerde nog dat ds. A. van Dijke in 1928 met de woorden uit Efeze 1:16 een zaaltje in Oud-Beijerland in gebruik nam, als voorloper van de gemeente. Hieruit blijkt de trouw des Heeren.

Tenslotte werd ds. Pater staande Ps. 122:3 toegezongen.

Intrede

In zijn voorafpraak maakt ds. Pater er melding van dat hij nooit had kunnen denken vanmiddag in deze gemeente bevestigd te zullen worden. Ds. J. Karens heeft heel lang de gemeente van Opheusden gediend en daarom dacht hij bij zichzelf dat dit ook voor hem zou kunnen. Maar na de ontvangst van het beroep ben ik een tweemens geworden en heb, na verzet en strijd, ziende op de gewillige Knecht des Vaders, tot mijn schande mijn verzet op moeten geven en het beroep naar Oud-Beijerland aangenomen.

Dominee bediende het Woord uit Lukas 5:32, met als thema: de hoogste Profeet en Leraar, of de Knecht des Vaders, onderverdeeld in 1. de omstandigheden, 2. Zijn komst en 3. Zijn werk.

1. Christus at met zondaren, tollenaars en hoeren. Hij leerde dat het Zijn spijze was de wil Zijns Vaders te doen. Er waren leraren die leerden dat de mens door doen en laten zalig kon worden. Als hoogste Pro-

feet leerde hij anders, de weg van boven naar beneden, vanuit het eeuwig welbehagen. Waarschijnlijk gaat Christus via de handelsweg van het noorden naar het zuiden en komt langs een tolhuis, waar Levi, het pronkjuweel van de schepping zit, hoewel in Adam gevallen en verdoemelijk 2. In Levi, een gevallen Adamskind, moeten de deugden Gods opgeluisterd worden. Het machtwoord "Volg mij" klinkt, een korte preek. Christus kwam, zag en sprak. Hellenbroek beschrijft het zo kernachtig in het kleine boekje. Er is in het hart van Levi iets gelegd waardoor hij moest capituleren. Daarvan is ook in ons leven iets openbaar gekomen, anders waren we in Opheusden gebleven. Het is een wonderlijk gezelschap waar Christus Zijn intrede deed. De Farizeeën hebben geen liefde voor degenen die niet deugen, maar Christus gaat uitleggen wat zijn arbeid vanuit de eeuwigheid is. Hij wilde komen tot opluistering van de deugden van Zijn Vader. Hij is reeds gekomen voor de val. Toen satan dacht dat hij het gehele mensdom had, is de Knecht des Vaders hem een eeuwigheid voor geweest.

3. Hij is gekomen niet om rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering te roepen. Wie zijn rechtvaardigen? Dat zijn zij die de bekering niet van node hebben, die geen dokter nodig hebben, hoewel ze een dodelijke kwaal omdragen. Zij weten niet dat ze daar blind voor zijn, dat ze zondekennis hebben, hoer zijn en zelfgenoegzaam zijn. Zij bij wie een staatsverwisseling heeft plaatsgevonden en de liefde in het hart is uitgestort, gaan hun zonden bewe-

nen. Dan wordt het alsof er iemand de gehele dag over je schouders meekijkt. De hoogste Profeet roept en blijft roepen: zondaars tot bekering, die niet naar God zochten of vraagden. Hij zal blijven roepen totdat de laatste zal zijn toegebracht. Die zullen hun kroon werpen voor de voeten van het Lam met toeroepingen: genade, genade zij denzelven, door U. door U alleen, om het eeuwig welbehagen. Hij roept opdat die bij Hem zouden zijn die Hem van de Vader gegeven zijn.

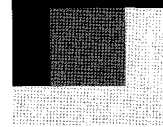
Daarna zegt ds. Pater zijn bevestiging dank voor de gesproken woorden en allen die aan de overkomst hun medewerking hebben verleend. Hij spreekt zijn gezin, ouders, grootouders en andere familieleden toe, alsmede de catechisanten, de koster en organisten, de kerkenraad en vertegenwoordigers van de classis en de particuliere synode Zuid-West, de medebroeders predikanten en emeritus predikanten, schoolbestuur en -directie.

Vervolgens wordt ds. Pater toegesproken door burgemeester K. Tigelaar namens de burgerlijke gemeente, door ds. P. Korteweg namens de plaatselijke kerken, door ds. A. Vermeij namens de classis Ridderkerk en de particuliere synode Zuid-West en ouderling I.J. Bos namens kerkenraad en gemeente. Daarna wordt op verzoek van laatstgenoemde ds. Pater staande toegezongen Psalm 143:10.

Ds. Pater zegt tenslotte alle sprekers dank voor de gesproken woorden en legt voor de eerste maal de zegen op de gemeente

J. Hoek scriba

BERICHTEN

■ DISTRICTSAVOND -16 TE DIRKSLAND

Op **vrijdag 3 april** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dirksland, Mozartsingel 2, een -16 districtsavond worden gehouden. Dhr. E. Kroon (evangelist in Guinee voor de ZGG) zal dan spreken over: "Zendingswerk in Guinee". Collecte t.b.v. het districtswerk. Aanvang 19.45 uur.

■ PSALMZANGAVOND IN HOOGVEEN

Op **vrijdag 3 april** wordt er in de Grote Kerk van Hoogeveen, Grote Kerkstraat 40, een psalmzangavond gehouden. Hieraan werkt mee het Noordermannenkoor uit Rijssen o.l.v. Harm Hoeve, organist Marcel van de Ketterij, Student G. Brede-

weg uit Rijssen zal een meditatie houden. Entree: € 5,- p.p., max. € 25,- per gezin.

Opbrengst t.b.v. schulddelging kerkbouw.

Aanvang: 20.00 uur. Vanaf 19.30 uur is er koffie verkrijgbaar.

■ PAASZANGAVOND TE HOUTEN

Op **zaterdag 4 april** is er een paaszangavond in de Eskolkerk van de Geref. Gemeente te Houten, Poldermolen 1. Medewerkenden zijn: het kleinkoor "Jubilate" uit Maartensdijk en het kinderkoor en gemengd koor uit Houten.

Ds. J.S. van der Net verzorgt de opening en een ouderling sluit de avond.

Aanvang: 19.30 uur.

■ PAASZANGAVOND TE MIDDELBURG

In de Nieuwe Kerk van Middelburg zal op **zaterdag 4 april** een paaszangavond worden gehouden. Medewerking wordt verleend door het Zeeuws Mannen Ensemble o.l.v. Jan van den Bos, Mark Christiaanse, piano en Peter Sturm, orgel. In het programma is veel samenzang opgenomen. De algehele leiding is in handen van dhr. K. Kleppe, regiomanager van SILOAH. Collecte t.b.v. het gezinsvervangend tehuis De Beukelaar te 's-Gravenpolder. Aanvang: 19.30 uur.

■ PASSIE EN PAASZANGAVOND TE SCHERPENZEEL

Op **zaterdag 2 april** wordt er in de Grote kerk te Scherpenzeel een passie- en paaszangavond gehouden m.m.v. de gemengde koren "Opent uw en mond" uit Scherpenzeel o.l.v. Rik Gerritsen, orgel Piet Wijnsma en "Al-táscheth" uit Hilversum o.l.v. Theo van Leeuwen, orgel Peter de Wilde. Soliste Margriet Schouten. Collecte t.b.v. Helpende Handen. Aanvang: 19.30 uur.

■ BIJENKOMST HELPENDE HANDEN MIDDEN-NEDERLAND TE SCHERPENZEEL

Onderwijs. Ieder kind heeft er mee te maken. Iedereen op zijn/haar eigen niveau. Met name onderwijs aan zorgkinderen zit ingewikkeld in elkaar. Verschillende indicatiestellingen en diverse manieren van financiering. Kortom het vinden van het juiste onderwijs voor een zorgkind is een hele zoektocht. Het is de bedoeling dat daar verandering in komt. Een nieuwe wet stelt het kind centraal en legt de zorgplicht bij de scholen. Eén van de initiatiefnemers van "Passend Onderwijs" in de regio Ede is de heer P.J. Westeralaken, directeur van de Ds. Detmarschool uit Ede. Op **donderdag 2 april** zal hij meer vertellen over wat "Passend onderwijs" voor onze kinderen betekent. Locatie: een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente van Scherpen-

zeel, Prinsenlaan 28. Aanvang: 20.00 uur.

■ BIJENKOMST ADOPTIE- VERENIGING TE GOUDA

Op **zaterdag 4 april** organiseert de Adoptievereniging Gereformeerde Gezindte een bijeenkomst in aula Alpha van de Driestar, Ronsseplein 1 te Gouda. Aanvang: 14.00 uur. Opening door door de voorzitter van de vereniging, dhr. C.G. van der Staaij.

Mevrouw Hiltje Vink houdt een lezing over "(W)elk kind tot (w)elke prijs? Nadenken over adoptie en pleegzorg". Zowel leden als belangstellenden hartelijk welkom!

Voor vragen over deze bijeenkomst en/of over de vereniging: dhr. H.W. Moerdijk (secretaris), tel. 0113 - 212 596 (liefst ná 20.00 uur) of secretaris@avgg.nl

■ BIJENKOMST ReVOKE TE BARNEVELD

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen (ReVOKE) nodigt alle leden - en de echtparen die tot de doelgroep behoren, maar (nog) geen lid zijn - uit om deel te nemen aan de bijeenkomst op **18 april** in de "Adukkamkerk" van de Geref. Gemeente te Barneveld-Zuid, Ds. E. Franzenlaan 6. Dr. R. Seldenrijk, directeur NPV, zal een inleiding houden met als thema: "Het gaat nooit over". Aanvang: 14.45 uur. Sluiting: 17.30 uur.

Aansluitend is er weer de mogelijkheid om gezamenlijk de maaltijd te gebruiken (kosten € 5,00). Aanmelden **voor 4 april**, bij voorkeur via de website www.revoke.nl of anders telefonisch bij Ilona Kalkman 0184- 642253 of via e-mail: info@revoke.nl.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 29 MAART 2009

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur stud. Boeder; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. Melis; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Hei-

den; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Andijk 10.00 en 16.00 uur stud. Maljaars; Apeldoorn 15.00 uur ds. De Wit; Arnhem 15.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds.

Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 15.30 uur ds. W. Harinck; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur stud. Bredeweg; Boskoop 16.00 uur stud. Van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 en 16.00 uur ds. De Waard; Den Helder 19.00 uur stud. Maljaars; Deventer 16.45 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. Kleppe; Eindhoven 17.30 uur ds. Melis; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. J. Karels; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. Mouw; Genemuiden 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Schot; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 18.00 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelingse 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Verweij; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur stud. IJsselstein; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 15.00 uur stud. Boeder; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Moerkapelle 18.30 uur stud. Van Rijswijk (doventolk); Naaldwijk 19.00 uur ds. De Waard; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Meeuse en 14.00 uur ds. Hakvoort; Nieuwe Tonge 15.00 uur ds. De Jongste; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk (Adres:

Melkrijder 15) 14.30 uur ds. Verschuure; Nisse 14.30 uur ds. Tuinier; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. Golverdingen; Oostkapelle 10.00 en 19.00 uur ds. Karens; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Van Belzen; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 14.30 uur ds. Schipper; Poortugaal 19.00 uur ds. Terlouw; Puttershoek 15.00 uur ds. Pater; Rhenen 10.00 en 16.00 uur ds. Van Manen; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Paul; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.30 uur ds. Van Gelder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Brugge; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur stud. IJsselstein; Sint Annaland 14.30 uur ds. Bakker; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.00 uur leesdienst; Soest 15.00 uur ds. F. Mulder; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. Mondria; Stad aan 't Haringvliet 15.30 uur ds. L. Blok; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur ds. Golverdingen; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. J. Karels; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Krimpen; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Vlaardingingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlis-singen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 18.30 uur ds. Moens; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (H.D.); Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 31 MAART 2009

Andijk 19.30 uur ds. Schot; Borssele 19.30 uur ds. Van Gelder; Drachten 19.30 uur ds. Van Dieren; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Genemuiden 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Opheusden 19.30 uur ds. Verschuure (Zendingsdienst); Poortugaal 19.30 uur ds. F. Mulder; Stolwijk 19.30 uur ds. De

Waard; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Mondria.

■ WOENSDAG 1 APRIL 2009

Aalst 19.30 uur ds. Meeuse; Boskoop 19.30 uur ds. Mondria; Ermelo 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Goudswaard 19.30 uur ds. De Wit; Kootwijkerbroek 14.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Leerdam 19.30 uur ds. Veenendaal; Leiderdorp 19.30 uur ds. Karens; Meeuwen 19.30 uur ds. Pater; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Nieuwdorp 19.30 uur ds. De Heer; Rhenen 19.30 uur ds. Beens; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Gunst; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. Van Manen; Spijkenisse 19.45 uur ds. Vermeij.

■ DONDERDAG 2 APRIL 2009

Aalburg 19.30 uur ds. F. Mulder; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. Mouw; Kapelle-Biezeling 19.45 uur ds. Baan; Krabben-dijke 19.30 uur ds. Hoogerland (uitzend-

dienst fam. De Pater); Melissant 19.30 uur ds. Silfhout; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Van Belzen; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Leeuw; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Schipper.

■ VRIJDAG 3 APRIL 2009

Dinteloord 14.45 uur ds. Schipper (huw.bev.); Nieuwerkerk Zld 15.30 uur ds. Gunst (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiers-gracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Barellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart en 18.30 ds. M. Mondria.

ADVERTENTIES

Begrafenisonderneming STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw. Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. – Geen crematies –

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 – 3245 BG Sommeldijk
Tel. (0187) 482614 – Fax (0187) 484520

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Ventilatie
Elektra
Beveiliging
Looftreter

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands
boeken: Theologie (prekenboeken,
levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren),
Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken.
Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl
Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht
078-6124081
Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

De inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
 Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
 T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
 E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

**HOEKMAN
GOES - YERSEKE**

Orgelcentrum HET BINNENVELD
 In- en verkoop van klassieke orgels

**JOHANNUS
DOMUS
CONTENT
AHLBORN
EMINENT**

Onze showroom is geopend op afspraak
 Wim en Jenny Achterstraat
 Friesesteeg 56
 3911 VR Rhenen
 telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

Christelijke begrafenisverzorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging
 in de provincie Utrecht en
 de regio's Gouda en Hilversum.
 Tel. 0346-281711.
 Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Zorg...
 Respect...
 Aandacht...
 Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begrafenisverzorging

Poppe

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
 7461 TN RIJSSSEN
 Telefoon 0548-521637
 Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
 Begravenisonderneming

Barnveld,
 Scherpenzeel e.o.
 M. Koster
 Telefoon 033 277 0555

Postbus 411
 3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
 033 277 0555

Orgelcentrum Andante is dealer van
JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

In onze beide winkels is een ruim
 assortiment aan bladmuziek in zowel
 notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL   Oranjestraat 6, RIJSSSEN
 Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851   Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

'n Helder geluid!

Lagarde

De geluidssystemen
 van Lagarde,
 helder en krachtig.

Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

de Ster-serie

bram en de baog
 brentz en de kip
 op zoek naar het Kind
 Petrus en de haan
 de sprong in de beek
€ 7,50 per deel

DE LEZER

Uitgeverij en Boekhandel
 Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055
www.delezerboeken.nl - e-mail: delezer@kliksafe.nl

€3,50

Wat moeder vertelde
 Om voor te lezen vanaf 6 jaar.
 Om zelf te lezen vanaf 8 jaar.

'Uit de Bron'
het Oude en Nieuwe Testament compleet
in 7 delen met 450 vertellingen.
 Op duidelijke en leerzame wijze brengt C. van Rijswijk
 de vertellingen tot de kinderen.
 De sprekende illustraties verduidelijken de tekst.
Compleet € 159,00; per deel € 26,00

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel

BOEDER SCHERPENZEEL
COMFORT
KLEDING

SERVICE AAN
 HUIS MOGELIJK

AMBSKLEDING | ROUWKLEDING
 KOORKLEDING | ZAKELIJKE KLEDING

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL
 GLASHORST 123A | 3925 BR SCHERPENZEEL | T (033) 258 98 30

In- en verkoop van
Theologische- en
 aanverwante boeken

Boekhandel en
Antiquariaat Versprille

Noordweg 9a, Krabbendijke,
 Tel.: 0113-502004 / 06-49497862

Maandag en dinsdag gesloten.

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,
 Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
 THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

BARNEVELDSE
BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT
 Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
 3774 JW Kootwijkerbroek
 Tel.: 0342-441812

Waardige en
stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:
 • H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:
 Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:
 Kerkstraat 17b, Tel. (0418) 65 20 39

Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN
 Antiquariaat Den Hertog
 dhr. G.J. Zwoferink
 Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
 Tel. 030-6346681

Voor het leveren en leggen van
natuurstenen- en keramische vloeren. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de laagste prijs. Tegelzettersbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

Geerts
 herenkleding

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
 Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
 Streppantalons - Overhemden
 Stropdassen - Sokken - Overjassen
 Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
 Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
 DI T/M DO 9-18 UUR,
 VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
 OP AFSpraak MOGELIJK

Helpt u hen aan
een nieuw (t)huis?

De aardbeving verwoestte het.

GIRO: 320666
 Postbus 1150
 3900 BD Veendam

Voor voorlichting of presentatie
 bel: (0184) 61 26 32

Stichting China
 Veendam

UNIEK AANBOD

Halfvrijstaande woning (bouwj. 1996) ± 750 m³ inhoud, 7 slaapkamers waarvan 1 op begane grond (naast douche/toilet). Royale living met open haard. 3 hang wc's. Kelder en inpandige garage.

Royaal plantsoen aan de voorkant. Vis-/schaatsvijver, speelweide e.d. op 100 meter. 15 km vanaf A27 en A2 Den Bosch - Waalwijk - Gorinchem - Zaltbommel. Pal naast Ref. basisschool en S.G. Gomarus op 10 km. Zeer praktische indeling. Veel parkeerruimte. Gezonde leefomgeving. Rust, ruimte, recreatie. Ger. Gem. Aalburg - Aalst, - Brakel - Meeuwen - Poederloijen en Veen op 4-10 km. Vr.pr. € 397.500,- k.k.

Begrafenisverzorging "Honestum"

☎ 0180 - 628908 (Dag en Nacht)

L. Melieste - Verveer

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.L.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST

06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Jong gezin zoekt vanaf juli '09 tijdelijke woonruimte met min. 3 slaapkamers, omgeving **BARNEVELD**. Tel. 0318-641849

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ **Horsssen bv**

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsssen.com
www.van-horsssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Aangeboden: **kamer/kosthuis** v.m.-vr. voor jongen die S.O.M.A.-S.B.W. college volgt te Harderwijk. Tel. 0341-417339.

begrafenisverzorging **Den Hollander**

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

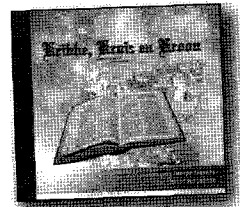

Geen crematies.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

NOG VERKRIJGBAAR: CD "Kribbe, Kruis en Kroon!"

Zangvereniging "Harpe Davids" (kinder-, meisjes- en gemengd koor), uitgaande van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, heeft in 2008 de CD "Kribbe, Kruis en Kroon" opgenomen. Dit vervolg op de CD "De weg naar de Kribbe" behandelt de tijd vanaf de geboorte van de Heere Jezus tot Zijn wederkomst op de wolken. Met de koren zijn ook een bariton, meisjessopraan, trompet en panfluit te beluisteren. Kosten: € 16,95 (excl. verzendkosten). Bestellen: www.kkek.nl of via de secretaresse mw. M.A. van der Hoeven-Kroon, tel: 0184-617716. Van harte aanbevolen!

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING **G. WEGENAAR**

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR. Veenendaal www.wegenaar.nl

Te huur, **woonruimte**, buitengebied van **Barneveld**. Zelfstandige woonkamer, zelfstandige slaapkamer, gezamenlijk gebruik van douche, keuken en toilet samen met 1 medebewoner. Beschikbaar per 1 maart 2009. Info: 06-52 49 59 25.

HARKES Persoonlijke zorg voor uw begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen **alleen begravenissen**
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Hebt u nog geen vakantie geboekt? Hartelijk welkom op **camping "De Verborgen Hoek"** kindvr. + activiteiten, ook 2 vak. won. Fam. Wierda-Tuinier.
Harich (dichtbij Oudemirdum)
z.i.e.h. tel. 0514-602065
www.deverborgenhoek.nl

Aangeboden: per 1 juni a.s. **Kosthuis** met eigen kamer voor jonge man. Van ma t/m vrij. Tel 0184-683196

kliktime

...een klok op de muur

Computeren
kan straks weer!

nu voor
€ 29,95

Met Kliktime beheert u het computer- en internetgebruik van uw kinderen.

www.kliktime.nl

Een product van

klikafe

Nu € 12,50
(excl. verz. kosten)

Ds. W. Silfhout

Een bundel met 12 preken over feeststoffen
o.a. Pasen, Pinksteren en Hemelvaart
De opbrengst komt volledig ten goede aan het Bouwfonds
van de gemeente Capelle a/d IJssel-Middelwatering.

Te bestellen:
Telefonisch 010-4509552 of
mail: prekenbundel@klikSAFE.nl

Vakantie Oostenrijk:

Te huur: prachtige luxe chalet of
app., 2-9 pers., in mooie omgeving
v. Saalbach-Hinterglemm,
in elk seizoen.
Info: 06-51166845/0180-322181

BEGRAFFENISVERZORGING KINA

010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Koonman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

“Levend water” (7 preken) ds. E. Venema

Geb.; € 12,50 (excl. verz. kst.)

Tel. 0512-51 98 39
Mob. 06-40 52 82 68
aukedeboer@solcon.nl

*Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg
en gezins- en bejaardenzorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Dit houdt voor ons in dat
Bijbelse normen en waarden de
basis vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.*

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van
19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van
9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelij, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp in
de vorm van begeleiding en
behandeling van mensen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gezinsproblemen, Persoonlijke
problematiek (zoals Depressie,
Angst), Arbeidsproblemen en een
Autistisch Spectrum Stoomis.

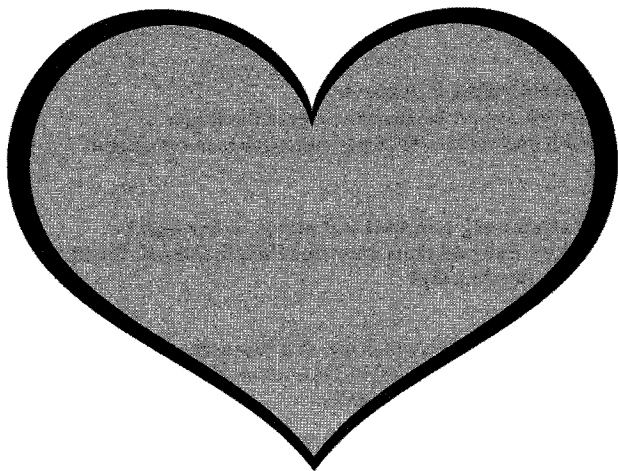
Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasterdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Elspeet: vakantiewoning te huur,
nabij kerk. Tel. 0577-491568.

VAKANTIE IN DE BETUWE:

Voor rust, ruimte en gezelligheid
bent u welkom op minicamping
DE VIJVERHOF in OMMEREN
tevens caravanverhuur
en vakantiehuis
Voor info: 0344 601973 of
www.vijverhof-ommeren.nl

Wij zoeken nog een hart
met wat ruimte

Wij zoeken voor Edwin, 8 jaar, een logeergezin
met kinderen in de basisschoolleeftijd. Edwin
heeft ADHD en hij voetbalt graag buiten. Wilt u
Edwin regelmatig een weekend opvangen, meldt
u dan nu aan bij SGJ voor de informatieavonden
logeeropvang in april te Amersfoort.

Wilt u **logeerouder** worden?
Meldt u dan aan bij SGJ
voor een informatieavond
logeeropvang.

Kijk voor meer informatie en
data op www.sgj.nl of bel naar
033 4226900.

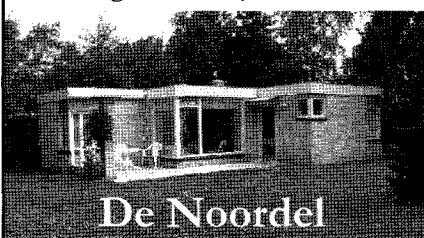

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Te huur in Scherpenzeel:
zelfstandige woonruimte
voor 1 à 2 personen.
(033) 2773770.

I www.revoke.nl
E info@revoke.nl
T 0184-642253

*Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen*

Te koop in Scherpenzeel (Holevoetplein 284) Nabij het centrum gelegen winkelruimte (35 m²) met bovenwoning, showroom (120 m²) met vaste trap naar ruime bergzolder en tuin op het zuiden. Bouwjaar woon-winkel-pand ± 1940, showroom 1990. (Kerken en reform. basisschool zijn dichtbij gelegen). Vraagprijs

€ 424.000,- k.k. Inlichtingen:
06-49836113 - 033-2772767 of
06-22107333.

Let op!! D.V. zaterdag 28 maart
OPEN HUIS! Van 11.00 tot 13.00
uur kunt u het pand geheel
bezoeken.

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44, www.casafamilia.nl

Ruime zolderkamer (12m²) op kostadres in Boskoop te huur voor Pabo studente. De andere zolderkamer is reeds verhuurd aan Pabo studente. Beschikbaar vanaf september 2009.
Inlichtingen: 0172-212324.

Te huur in **Krabbendijke** (zld) onze woning max. 6 pers.
Van 21 tot 28 augustus.
Inl. 0113-501779

Te koop: **banden met preken.**
Te bevr. bij 0630511592.

Gezocht: **tijdelijke woonruimte** voor een gezin met drie kinderen. Omgeving Veenendaal, Ederveen, Barneveld, vanaf juni.
Tel. 0318-505553

UITERST URGENT: (S)(B)O KIND ZOEKT LEERKRACHT

Het bestuur van de Stichting Speciaal Onderwijs op Gereformeerde grondslag vraagt voor de Ds. D.A. Detmarschool in Ede met spoed:

Groepsleerkrachten

SBO

Groepsleerkracht

SBO CLUSTER 4

Bovenstaande vacatures ontstaan in de midden- en bovenbouw door zwangerschap (uitzicht op voortzetting dienstverband) en vertrek naar het voortgezet onderwijs.

Functie-eisen groepsleerkrachten

- het kunnen creëren van een goed pedagogisch klimaat
- om kunnen gaan met verschillen
- een goed organisatievermogen

Functie-eisen groepsleerkracht cluster 4

- bekendheid met de diversiteit aan problematiek van deze leerlingen
- inzicht en vaardigheden om met verschillende gedragsproblemen om te gaan

Hebben kinderen met extra zorg een speciaal plekje in uw hart?

Wilt u dan extra nadenken over de stap naar het Speciaal Basis Onderwijs?
Onze leerlingen hebben u hard nodig!

Bel voor meer informatie of voor het toezenden van de schoolgids naar
dhr. P.J. Westerlaken, directeur: school: (0318) 665266, privé: (0318) 519725
Of breng geheel vrijblijvend een bezoek aan onze school.

Sollicitanten dienen te behoren tot de Hersteld Hervormde Kerk of tot de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Ned.).

Sollicitaties, voorzien van referenties, worden binnen tien dagen verwacht bij de secretaris van het bestuur,
dhr. G.P. Landwaart, p/a Verlengde
Parkweg 47b, 6717 GL Ede.

www.huistekoopinrijssen.nl

